

Datum
2019-06-25
Adress

Yttrande

Diarienummer
GYVF-2019-1282

Till
Kommunstyrelsen

**Remiss angående uppdrag budget 2018 - ta fram modeller för samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar
STK-2018-90**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) har fått i remiss att yttra sig över *uppdrag i budget 2018 – ta fram modeller för samordnad medborgardialog som berör flera förvaltningar*. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har handlagt ärendet i samråd med övriga skolförvaltningar. I remissen läggs två förslag fram på hur Malmö stad kan arbeta vidare med samordnad medborgardialog. Dels föreslås att en grupp inrättas för att arbeta med samordnat medborgardeltagande i staden och dels får denna grupp i uppdrag att bedriva utbildningsinsatser för förtroendevalda och tjänstepersoner inom området medborgardialog.

GVN anser att samarbetsformer mellan stadens förvaltningar och nämnder är viktigt men att man i remissen har frångått huvuduppdraget ”att ta fram modeller för samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar”. I det grundläggande uppdraget från kommunfullmäktige framgår det att behovet av samordning är sprunget ur frågor som främst rör utbyggnad av bostäder, samhällsservice och infrastruktur. Således kan behovet av samordnad medborgardialog vara större för andra nämnder och förvaltningar.

Yttrande

GVN har fått i uppdrag att avge yttrande om remiss angående uppdrag budget 2018 – *ta fram modeller för samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar*. Ärendet relaterar till *remiss angående översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen*. Innehållet i remissen och GVN:s synpunkter på remissen beskrivs enligt nedanstående redovisning.

Remissens innehåll

I Malmö stads budget 2018 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar. Samhällsplaneringsavdelningen vid stadskontoret har tillsammans med en arbetsgrupp från flera av stadens förvaltningar genomfört uppdraget. Arbetsgruppen har

identifierat ett antal problem och utvecklingsområden gällande medborgardialog i staden och en utmaning är att det inte finns någon tydlig definition av begreppet medborgardialog. Som ett led i arbete har arbetsgruppen tagit fram ett ramverk för att kategorisera olika former av medborgardeltagande. Begreppet medborgardialog beskrivs som dialog mellan förtroendevalda och medborgare. Dialog mellan medborgare och tjänstepersoner beskrivs som kunskapsdialog. Utredningen presenterar även tidigare beslut som tagits i staden kring medborgardialog och kartlägger kunskap om frågor rörande medborgardialog i förvaltningarna.

För att förbättra de identifierade utvecklingsområdena har arbetsgruppen lagt fram två förslag avseende samordnad medborgardialog. Förslag 1 avser en struktur för lärande och utveckling för att jobba vidare med samordnad medborgardialog och förslag 2 avser utbildningsinsatser för förtroendevalda och tjänstepersoner gällande medborgardialog.

Förslag 1: En tydlig struktur för lärande och utveckling

Stadskontoret ges i uppdrag att tillsammans med stadens förvaltningar bedriva ett utvecklingsarbete gällande medborgar- och kunskapsdialog (enligt ramverket i bilaga 1). Övriga förvaltningar ges i uppdrag att utse en kontaktperson och att delta i de utvecklingsaktiviteter som anordnas. Utvecklingsuppdraget kan bland annat innebära att genomföra och kommunicera kartläggningar över pågående dialogarbete, facilitet kunskaps och erfarenhetsutbyte, bidra till att utveckla det som förvaltningsrepresentanterna identifierar som problem och omvärldsbevakning genom att exempelvis följa SKL:s arbete på området.

Förslag 2: Utbildning för förtroendevalda och tjänsteskrivelser

Arbetsgruppen föreslår att det inom ramen för utvecklingsuppdraget (Förslag 1) ska ingå att identifiera behov av och genomföra utbildningsinsatser för förtroendevalda och tjänstepersoner i staden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter

I föreliggande förslag saknar GVN ett resonemang och förslag kring modeller för samordnad medborgardialog. GVN anser att samarbetsformer mellan stadens förvaltningar och nämnder är viktigt men att man har frångått huvuduppdraget ”att ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar”.

Olika aspekter av medborgardialog

GVN ser att det finns två olika aspekter av medborgardialog. Dels är det viktigt att det finns en dialog mellan nämndens förtroendevalda och medborgarna vad gäller frågor av mer politisk karaktär. För detta krävs kommungemensamma principer, en koppling till nämndens ansvar samt en tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna. GVN skulle gärna se mer strukturerade former för hur dialog med medborgare ska ske.

En annan aspekt är dialogen mellan tjänstemännen och medborgarna som mer handlar om kunskapsutbyte där tjänstemannen ska ha en objektiv och oberoende roll.

Medborgardialogen kan påverkas av vilka lagar och förordningar som nämnden har att förhålla sig till. Som exempel kan nämnas att det av skollagen och läroplanen framgår att

eleverna fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska också ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Nämndens verksamheter inhämtar dagligen förslag från elever och vårdnadshavare som en del av verksamhetens utveckling. Framhållas bör också att varje skola är en myndighet vilket innebär att skolans ledning och personal dagligen för dialog med vårdnadshavare och elever som en del i utvecklingen.

När ska staden ha medborgardialog?

Som nämndes inledningsvis i yttrandet framgår det i grunduppdraget från kommunfullmäktige att behovet av samordning är sprunget ur frågor som främst rör utbyggnad av bostäder, samhällsservice och infrastruktur. I uppdraget anges följande:

Sammantaget står Malmö inför stora förändringar i den fysiska miljön i kommunen. Flera av kommunens nämnder och förvaltningar spelar viktiga roller i detta förändringsarbete, från planering till genomförande. I förändringen av den fysiska miljön är det samtidigt viktigt att medborgarna görs delaktiga så att deras synpunkter och erfarenheter kan vägas in. Även i framtagandet av viktiga styrdokument för den fysiska planeringen, såsom Översiktsplan för Malmö och Trafik- och mobilitetsplan, sker omfattande samråd och dialog med medborgarna. För att göra detta på ett effektivt och förtroendeingivande sätt behöver stadens förvaltningar som ansvarar för den fysiska planeringen samordna de kontakter och dialoginitiativ de tar med Malmöborna (Budgetuppdrag 2018: Modeller för samordnad medborgardialog).

Således ser GVN att behovet av samordnad medborgardialog kan vara större i andra nämnder och förvaltningar. Naturligtvis finns det frågor som även rör skolenämnderna och för att samordna medborgardialog i staden krävs det att begreppet medborgardialog definieras i Malmö stad. En grundläggande del för medborgardialog är även att det finns tydlighet i vilka frågor Malmöborna har möjlighet att påverka och vilka områden som inte omfattas av den kommunala styrningen. I de fall då frågan kan påverkas av medborgarna ställer sig GVN positivt till att modeller tas fram för att planera och genomföra en strukturerad och systematisk dialog, som bidrar till en ökad effektivitet inom staden och en bättre samstämmighet mellan staden och dess medlemmar – medborgarna.

Samordning av medborgardialog

Medborgardialog är ett betydelsefullt komplement i den representativa demokratin, skapar tillit till det demokratiska systemet och bidrar till utvecklingen av ett hållbart samhälle. GVN skulle vilja framföra ett önskemål om bättre samordning från stadskontorets sida i ärenden som rör flera förvaltningar där Malmöborna har möjlighet att påverka. I utredningen föreslås att det inrättas ett nätverk bestående av tjänstepersoner som arbetar med medborgardeltagande. GVN ser positivt på ett nätverk så länge fokus läggs på huvuduppdraget det vill säga att ta fram modeller för en *samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar*. Eftersom det inte finns någon tydlig plan för hur utvecklingsuppdraget ska fortgå ser GVN att det finns en risk med att nätverket blir ett separat forum som inte förankras i pågående projekt och utvecklingsuppdrag.

I förslaget lyfts ett antal områden som nätverket skulle kunna jobba med, exempelvis att genomföra och kommunicera kartläggningar över pågående dialogarbete, facilitera kunskaps- och erfarenhetsutbyte etc. men det saknas konkreta förslag på hur utvecklingsuppdraget ska fortgå. I en del andra kommuner, till exempel Falun finns en vägledning till en strukturerad och systematisk medborgardialog i tio steg. Varje steg innehåller en checklista med punkter och hänsyn till planeringen (Falu dialogguide). GVN föreslår att arbetsgruppen tittar på hur andra kommuner samordnar medborgardialog i syfte att ta fram modeller som fungerar för Malmö stad.

Utbildningsinsatser

I utredningen föreslås att behovet av information och utbildningsinsatser ska identifieras och genomföras. Då det än så länge inte finns några konkreta förslag på hur utvecklingsuppdraget ska utformas är det svårt att ta ställning till förslaget. Däremot ser GVN positivt på att gemensamma referensramar skapas i staden.

Ordförande

.....
Juan Tadeo-Espitia
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Lars Rehnberg
.....